

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ:	1944
Αριθμ. Πρωτ. Αίτησ. Κατ. Εγγράφων:	96
Ημερομ. Κατάθεσης:	25/1/2023

Αθήνα, 25 Ιανουαρίου 2023

ΕΡΩΤΗΣΗ και ΑΚΕ

Προς τον κ. Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

ΘΕΜΑ: «Ζητούνται έγκυρα και σαφή στοιχεία για την αποϊδρυματοποίηση παιδιών με τον νόμο αναδοχής –υιοθεσίας αντί για ψεύδη και ασάφειες επικοινωνιακού τύπου»

Είναι πλέον γνωστό ότι η διαβίωση παιδιών σε ιδρυματικό περιβάλλον είναι κακοποιητική και βλαπτική για την ψυχοκοινωνική τους ανάπτυξη. Τα αποτρόπαια γεγονότα που έγιναν πρόσφατα γνωστά, σχετικά με κακοποίηση ανυπεράσπιστων παιδιών σε ιδρύματα τόσο Ιδιωτικού (Κιβωτός του Κόσμου) όσο και Δημοσίου Δικαίου(Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας), κατέστησαν σαφή στη κοινωνία την ανάγκη για αποϊδρυματοποίηση, η οποία επιτυγχάνεται κυρίως μέσω των θεσμών της αναδοχής ή της υιοθεσίας.

Ο εμβληματικός νόμος του ΣΥΡΙΖΑ 4538/18 ήρθε ακριβώς για να προωθήσει την αναδοχή και την υιοθεσία, δημιουργώντας ένα ολοκληρωμένο θεσμικό πλαίσιο, με ηλεκτρονική διαχείριση μέσω της πλατφόρμας anynet.gr που άνοιξε τον Απρίλιο του 2019 ώστε α) να αντιμετωπίζονται φαινόμενα διαφθοράς, αδιαφάνειας και πολύχρονης καθυστέρησης, β) να διευκολύνεται η επικοινωνία και η πληροφόρηση των πολιτών και γ) να είναι διαθέσιμα στατιστικά δεδομένα , απολύτως απαραίτητα για την εξαγωγή συμπερασμάτων και την χάραξη πολιτικής.

Η κυβέρνηση επιδόθηκε σε μια άνευ προηγουμένου οικειοποίηση του νόμου του ΣΥΡΙΖΑ , με αλλεπάλληλα εγκαίνια το 2019 και το 2020 από τον κ. Μητσοτάκη και συνεχή προβολή της αρμόδιας Υφυπουργού κ. Μιχαηλίδου, δυστυχώς παράλληλα με δημόσια έκθεση παιδιών που διαβιούν σε ιδρύματα. Στην ουσία, πάγωσε την εφαρμογή του επί 4 χρόνια με επάλληλες αχρείαστες τροποποιήσεις, καθυστερήσεις, λάθη στην εφαρμογή του και ψεύδη. Ο Πρωθυπουργός και η αρμόδια Υφυπουργός εκμεταλλεύονται (και) αυτό το ευαίσθητο θέμα, της αποϊδρυματοποίησης μέσω της αναδοχής και της υιοθεσίας, για σκοπούς επικοινωνίας, βλάπτοντας τα συμφέροντα των παιδιών.

Επανειλημμένα οι βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ καταγγείλαμε τις καθυστερήσεις και τα λάθη στην εφαρμογή του νόμου, την αδιαφάνεια και τα ψεύδη της κυβέρνησης (επίκαιρες ερωτήσεις Θ. Φωτίου 21/2& 24/7/2020, ερώτηση και ΑΚΕ 8/3/2021, επίκαιρη ερώτηση Α. Βαγενά 5/5/2022, ερώτηση 10/11/2022), χωρίς να λάβουμε ικανοποιητικές απαντήσεις. Δεχόμαστε δε καθημερινά πλήθος παραπόνων υποψηφίων αναδόχων ή θετών γονέων από όλη τη χώρα, οι οποίοι έχουν υποβάλει αίτηση στην ψηφιακή πλατφόρμα, έχουν ολοκληρώσει την προβλεπόμενη εκπαίδευση και αγωνιούν διότι δεν μπορούν να παρακολουθήσουν την εξέλιξη της αίτησής τους, παρά την ρητή πρόβλεψη της ΥΑ με την οποία καθορίζεται το πλαίσιο ανάπτυξης και λειτουργίας της. (Αριθμ. Δ11 οικ. 13734/538 «Ανάπτυξη και Λειτουργία Πληροφοριακού Συστήματος Ειδικών και Εθνικών Μητρώων Ανηλίκων, Αναδοχής και Υιοθεσίας» ΦΕΚ Β1163/ 8-4-2019, άρθρο 5 παρ. 3.4).

Σύμφωνα με την αναφερόμενη ΥΑ «Το Ε.Κ.Κ.Α. υποχρεούται να καταρτίζει τριμηνιαίες και ετήσιες στατιστικές εκθέσεις, με βάση τα τηρούμενα στοιχεία, με τη διαδικασία της ψευδωνυμοποίησης, τις οποίες υποβάλλει στο Εθνικό Συμβούλιο Αναδοχής – Υιοθεσίας (Ε.Σ.Αν.Υ)., στις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Τα πεδία των εκθέσεων καθορίζονται σε συνεργασία με την Διεύθυνση Προστασίας Παιδιού και Οικογένειας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.» (Άρθρο 3 παρ. 2γ). Στα 12 διακριτά ειδικά και εθνικά μητρώα που συνιστούν την βάση δεδομένων της πλατφόρμας καταχωρίζονται όλες οι απαραίτητες για την εξαγωγή των στατιστικών δεδομένων πληροφορίες.

Ενώ υπάρχει η υποδομή αυτού του εξαιρετικού ψηφιακού συστήματος , η αρμόδια υφυπουργός δίνει αντιφατικές απαντήσεις, όπως στην ερώτηση 799/10-11-2022 βουλευτών του ΣΥΡΙΖΑ –ΠΣ όπου απαντά ότι από την έναρξη λειτουργίας της πλατφόρμας μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2022 τοποθετήθηκαν σε ανάδοχες οικογένειες 517 παιδιά και υιοθετήθηκαν 544, σύνολο 1061 . Όμως, ενώ τον Σεπτέμβριο του 2019 ο ΟΠΕΚΑ, που έχει την αρμοδιότητα χορήγησης του επιδόματος αναδοχής βάσει του ν.4538/18, καταγράφει 289 επιδόματα προηγούμενων χρόνων, παιδιών που προέρχονται μόνον από δημόσιες δομές, το 2022 καταγράφει 576, δηλαδή μόλις 287 που αφορούν νέες περιπτώσεις αναδοχής. Τι μπορεί να υποθέσει κανείς; Ότι οι μισές οικογένειες από αυτές που δικαιούνται το επίδομα αδιαφόρησαν; Και για ποιο λόγο; Οι παραπάνω αριθμοί μάλλον σύγχυση προκαλούν παρά βοηθούν στην εξαγωγή συμπερασμάτων .

Από τα ήδη διατεθέντα στοιχεία και με κάθε επιφύλαξη προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα:

- 1580 υποψήφιοι θετοί γονείς αντιστοιχούν σε 112 παιδιά με ΑΣΟΑ υιοθεσίας, ενώ 45 υποψήφιοι ανάδοχοι γονείς αντιστοιχούν 606 παιδιά με ΑΣΟΑ αναδοχής. Συνεπώς η επικοινωνιακή καμπάνια και τα κίνητρα προώθησης της αναδοχής δεν απέδωσαν.

- 1396 παιδιά εξακολουθούν να διαβιούν σε ιδρύματα, με άγνωστη προοπτική.
- Μόλις 18 παιδιά που διαβιούσαν σε ιδιωτικές δομές υιοθετήθηκαν έναντι 74 από δομές του δημοσίου, παρά το γεγονός ότι συνολικά πολύ περισσότερα παιδιά διαβιούν σε ιδιωτικές δομές από όσα σε δημόσιες. Άρα η επίτευξη της καταγραφής και εκπόνησης Ατομικού Σχεδίου Οικογενειακής Αποκατάστασης (ΑΣΟΑ) για τα παιδιά των ιδιωτικών ιδρυμάτων με βάση τον ν. 4538, δεν οδήγησε στην αποκατάστασή τους εκτός ιδρυματικού πλαισίου.

Είναι προφανές ότι ο τρόπος που η κυβέρνηση δημοσιοποιεί τα στοιχεία που αφορούν ένα τόσο σοβαρό και ευαίσθητο θέμα είναι επιλεκτικός και αναξιόπιστος. Επιπλέον, η υποστελέχωση των φορέων εποπτείας της αναδοχής οδηγεί με βεβαιότητα σε πλημμελή άσκηση τής –επιβεβλημένης από τον νόμο- εποπτείας, με όποιους κινδύνους αυτό συνεπάγεται για την ασφάλεια και την ευημερία των παιδιών σε αναδοχή.

Επειδή οι θεσμοί της αναδοχής και υιοθεσίας είναι το μείζον μέσο αποασυλοποίησης και πρόληψης της ιδρυματοποίησης παιδιών, τυπικής ανάπτυξης ή με αναπηρία και συγχρόνως αποτελούν θέμα που απασχολεί σοβαρά την κοινωνία μας,

Επειδή τα παρεχόμενα από το Υπουργείο Εργασίας και Κοιν, Υποθέσεων στοιχεία σχετικά με την πορεία εφαρμογής του νόμου 4538/18 είναι εμφανώς ανακριβή και έρχονται σε διάσταση με εκείνα του ΟΠΕΚΑ που καταβάλλει τα επιδόματα αναδοχής,

Επειδή, για τη λειτουργία του Εθνικού Συμβουλίου Αναδοχής και Υιοθεσίας, αλλά και την ακριβή ενημέρωση των υποψηφίων θετών και αναδόχων γονιών είναι απαραίτητο να υπάρχουν αναλυτικά στοιχεία ανά δομή παιδικής προστασίας, δημόσια ή ιδιωτική, για τα παιδιά που φιλοξενεί, τις συνθήκες της φυσικής οικογένειας, τις μηνιαίες μεταβολές, το ΑΣΟΑ των παιδιών και την πορεία υλοποίησής του, τη νομική τους κατάσταση, τον τρόπο εξόδου κάθε παιδιού από τη δομή (επανένωση με βιολογική οικογένεια, αναδοχή ή υιοθεσία, αλλά και τον λόγο πιθανής επανεισαγωγής του στη δομή,

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

1. Πόσα παιδιά διαβιούσαν σε δομές προστασίας ιδιωτικού και δημοσίου δικαίου ανά έτος και δομή από το 2019 έως το 2022
2. Για πόσα από τα παραπάνω παιδιά το Ατομικό τους Σχέδιο Οικογενειακής Αποκατάστασης (ΑΣΟΑ) προβλέπει ως κατάλληλο τρόπο αποκατάστασης την αναδοχή και για πόσα την υιοθεσία. Πόσα από αυτά είναι ηλικίας έως 6 ετών και πόσα χαρακτηρίζονται ως τυπικής ανάπτυξης, με βάση το ΑΣΟΑ.

3. Πόσα παιδιά εισήλθαν στις παραπάνω δομές και πόσα παιδιά εξήλθαν από αυτές ανά έτος, δομή και λόγο εισαγωγής ή εξόδου, από το 2019 έως το 2022
4. Ποιος ο αριθμός των οικογενειακών επανενώσεων ανηλίκων με τη φυσική οικογένεια, ο αριθμός των αποτυχημένων οικογενειακών επανενώσεων και οι αιτίες τους ανά δομή παιδικής προστασίας.
5. Ποιος ο χρόνος αναμονής των παιδιών στα Εθνικά Μητρώα αναδοχής και υιοθεσίας κατ' έτος
6. Ποιος ο χρόνος αναμονής των υποψηφίων θετών και αναδόχων γονέων στα αντίστοιχα εθνικά μητρώα κατ' έτος.
7. Ποια συγκεκριμένα μέτρα θα λάβει προκειμένου να γίνει ελκυστικότερος στην κοινωνία ο θεσμός της αναδοχής;
8. Ποια συγκεκριμένα μέτρα θα λάβει προκειμένου να επιταχύνει την αποϊδρυματοποίηση των παιδιών, που γενικά βρίσκεται σε στασιμότητα;
9. Με ποιους συγκεκριμένους τρόπους θα ενισχύσει την εποπτεία της αναδοχής, ώστε να διασφαλίζεται το βέλτιστο συμφέρον των παιδιών που τοποθετούνται σε ανάδοχες οικογένειες;

ΑΙΤΗΣΗ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

Παρακαλούμε όπως κατατεθούν:

1. Τα πεδία των τριμηνιαίων και ετήσιων στατιστικών εκθέσεων που υποβάλλει το Ε.Κ.Κ.Α. , όπως αυτά έχουν καθοριστεί σε συνεργασία με την Διεύθυνση προστασίας Παιδιού και οικογένειας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. (Σύμφωνα με την παρ. 2γ του Άρθρου3 της ΥΑ Αριθμ. Δ11 οικ. 13734/538 ΦΕΚ Β1163/ 8-4-2019).
2. Οι τριμηνιαίες και ετήσιες στατιστικές εκθέσεις που υπεβλήθησαν από το Ε.Κ.Κ.Α. στο Ε.Σ.Αν.Υ. και στις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου, από την έναρξη εφαρμογής του νόμου μέχρι σήμερα.

Οι ερωτώντες και αιτούντες Βουλευτές

Φωτίου Θεανώ

Αβραμάκης Ελευθέριος (Λευτέρης)

Αγαθοπούλου Ειρήνη-Ελένη

Αλεξιάδης Τρύφωνας

Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)

Βαγενά – Κηλαηδόνη Άννα

Βαρδάκης Σωκράτης
Βασιλικός Βασίλειος (Βασίλης)
Βέττα Καλλιόπη
Γκιόλας Ιωάννης
Δρίτσας Θεόδωρος
Ζαχαριάδης Κωνσταντίνος
Ηγουμενίδης Νικόλαος
Θραψανιώτης Εμμανουήλ
Καλαματιανός Διονύσιος-Χαράλαμπος
Κασιμάτη Ειρήνη (Νίνα)
Κατρούγκαλος Γεώργιος
Κάτσης Μάριος
Καφαντάρη Χαρούλα (Χαρά)
Κόκκαλης Βασίλειος
Λάππας Σπυρίδων
Μάλαμα Κυριακή
Μαμουλάκης Χαράλαμπος
Μάρκου Κωνσταντίνος
Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος
Μιχαηλίδης Ανδρέας
Μουζάλας Ιωάννης
Μπαλάφας Ιωάννης
Μπάρκας Κωνσταντίνος
Μπουρνούς Ιωάννης
Μωραΐτης Αθανάσιος (Θάνος)

Νοτοπούλου Αικατερίνη (Κατερίνα)

Ξενογιαννακοπούλου Μαρία-Ελίζα (Μαριλίζα)

Παπαδόπουλος Αθανάσιος (Σάκης)

Παπαηλιού Γεώργιος

Παπανάτσιου Αικατερίνη

Παππάς Νικόλαος

Πέρκα Θεοπίστη (Πέτη)

Πούλου Παναγιού (Γιώτα)

Ραγκούσης Ιωάννης

Σκουρλέτης Παναγιώτης (Πάνος)

Σκουρολιάκος Παναγιώτης (Πάνος)

Σκούφα Ελισάβετ (Μπέττυ)

Συρμαλένιος Νικόλαος

Τελιγορίδου Ολυμπία

Τζάκρη Θεοδώρα

Τζούφη Μερόπη

Τόκας Άγγελος

Φάμελλος Σωκράτης

Φίλης Νικόλαος

Χατζηγιαννάκης Μιλτιάδης (Μίλτος)

Χρηστίδου Ραλλία

Ψυχογιός Γεώργιος